

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasabos petít sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 161.

Pannonhalma ünnepe.

Arad, augusztus 26.

(+) Nagy történelmi helyen emelkedik az a diszes — a felavatás sorrendjében a harmadik — emlékmű, amelyet a magyar állam emel Pannonhalmán az egyház közreműködésével a millenniumnak művészileg talán legszebb emlékjele gyanánt.

Talán egy emléken sem nyilatkozik meg egységesebben az a két hatalmas tényező, mely a magyar államot megalapította és fenntartotta, mint abban, melyet Pannonhegyén, a történelmileg megszentelt helyen emelnek és amely egyben dokumentálja a kereszténységnek és a magyar állameszmének diadalát.

István a pápától kér koronát és ezzel belép a keresztény népek sorába, királylyá keneti fel magát és ezzel megadja országának állandó szervezetét. A pannonhalmi emléken — Asztrik szobrától jelképezve — összeforr a kereszténységbe való belépés és a királyság megalapításának nagy eszméje.

A hatalmas emlékművet tegnap avatták fel méltó díszszel és lelkesedéssel. Nem lehetett minden jelképes erő nélkül az a látvány, amikor *Wlassics Gyula* az ország vallás- és közoktatási minisztere, főpapok, főrendek, képviselők, hatósági személyek s magyar írók társaságában elhelyezte az épülő millenniumi emlék alapkövét Szent Márton hegyén. Csak olvasni kell tudni az emberek cselekedeteiből, mert azok igazabban szólnak minden kimondott és írott hangnál.

Az első az, hogy a magyar hazafiai

érzés e sokféle szenvedélylyel és álnoksággal megvert korszakban, a legigazabb és legnagyobb érzés, amelyre hatalmas dolgokat lehet aggodalom nélkül építeni. A mulékony politikai ellentétek nem képesek előtte megállani. A kishitűség hiába emelgette itt is, ott is a fejét a millenniumi ünnepek egyes részei ellen. A sekélyes párt-elégedetlenség hiába iparkodott passzív magatartás által kissebbíteni Magyarország kormányának ünneplő tényeit. Az állami ünneplés hazafias ereje mindenütt ki tudta fejteni rokonszenves fényét s az apró duzzogások árnyai nyomtalanul eltűntek mindenütt ebben a fényben. Vigasztaló látvány és biztató tudat, hogy politikai pártusáinkból a nagy érzelmek fel tudnak bennünket emelni és hogy a haza oltáránál bemutatott áldozataink lángja tisztán, a gyűlölködés füstje nélkül emelkedik az ég felé.

A másik az, ami a kath. egyházat illeti, a pannonhalmi hazafias áldozat jelképes cselekményeiből. Es ezt még közelebbről vegye szemügyre mindenki, aki a cselekedetek könyvéből akar olvasni és nem indul gyűlölködéstől zavaros szóbeszéd után.

Az egyház bölcs és hazafias emberei a lefolyt politikai zavarokat és azok eredményeit a haladás kikerülhetetlen tényeinek tudják. Nem így azonban a kispapság zöme és némely főpásztor is, kik pártviszályt csináltak belőle. A harcz jelszava az, hogy Magyarországot megfosztotta az állam keresztény jellegétől, a katolikus egyházat lealacsonyította s kozmopolitává tette a nemzetet.

Minő rendszere ez a hazudozásoknak!

Pannonhalma derék papjai és a pannonhalmi állami emlék mutatják az ellenkezőt.

Hát igen, Magyarország keresztény állam s annak is kell maradnia. Műveltségi és erkölcsi életéből senki sem akarja kitörölni a keresztény jelleget; nem, még gyöngíteni sem. Az állam legkevésbé. Ezt az országot a kereszténység kapcsolta a nyugathoz és az fogja megtartani. Ami által élt, az által fog tovább élni, művelt, keresztény, de magyar nemzeti állam képében. — Nemzeti jellegét a multban sem adta föl, ezentul sem adja föl, semmitéle merkantilizmusnak; — de a katolikus kozmopolitizmusnak sem! Ez az igazság, ebben van a béke.

A katolikus harangok szavával rendezett ünnepnapok közt, ez a millenniumi alkalom lesz alighanem legkiválóbb. Az elmúlt héten láttuk Székesfehérvárról, hogy a szemforgatás mily ártatlan és mily ájtatos formákat tud felni arra, hogy a maga mérges gonoszságát eltakarja; ma látjuk Pannonhalmáról, hogy az áhitat hirdetői, az Isten szolgálatára fölment szerzetesek mily lelki harmóniát tudnak teremteni az országban ünneplő ezrek szívében, kik az ezredéves emlék felé fordulnak. Micsoda az oka ennek a tünetnek micsoda az indítója e sikernek, a mely a magyar szent Benedekrend kilencszáz-estendős történetében egyre csak ismétlődik?

Egy amerikai püspök szavával felelünk, idézve a brüsseli kongresszuson mondott őszinte papi szót: „Kedves testvéreim, mindennek a világhoz kell alkalmazkodnia, még a lelkipásztor munkájának is. A vi-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A főpróba.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Egy barátunk ezeket mesélte nekünk éjjel a kávéházban, a negyedik pohár abszinth után...

Donna Olimpia megállította a korszón a kocsiját a napernyőjével magához intett. Olyan napernyője volt, mint egy tű, mint egy óriási piros tű. Osmerem a szinfalak mögül.

— Jöjjen el ma este ötkor a Villa Borghese szökőkútjához. Várom.

A kocaí tovaördült, a korszón ácsorgó dandyk pedig hangosan rikácsolták el egymásnak:

— Nini, a kis primadonna...

Este öt óra előtt tehát kimentem a Villa Borghesebe. A park fűvén szegény asszonyok salátát szemelgettek; néhány pap breviáriumot mormolva oszlogott el mellettem. Főlkeresem az összetört, mohás, folyondáros szökőkutat. Magas, fekete tölgyek közt oszlogott a víze, szomorúan, elhagyatva. Egy köpad áll vele szemben. Ott vártam donna Olimpiát.

Lomha lustasággal hullott le egy-egy levél a magashól. Kanyarogva, himbálózva, rengve hullott alá, csendesesen, egész nesztelenül. Olmos, bágyasztó némaság állt rá a koronákra és a buxusbokrokra. A fekete törzsek érzéketlenül, mereven álltak, mintha bronzból volnák.

nek öntve. Kemények, hajthatatlanok, mint a donna Olimpia szíve. Oh ti nem tudjátok, hogy milyen szíve van annak a leánynak!

Két hónapig koldultam tőle egy meleg pillantást. Pedig mi neki egy pillantás? Semmi, de nekem egy új élet napja! Egy egész új élet, tudjátok, olyan, amilyenre áhitozom a közt a rengeteg, poshadt hitvány-ság közt. Csak egy pillantást akartam akkor, egyet azok közül, amilyeneket bőven osztogat minden primo amorosónak a szinpadon.

Nem ment a dolog; lássátok, pedig valami reményem mégis volt. Ugy látom, hogy Olimpia nem köszönös irántam. Néha egy csöppenként kaczerkodik velem, egészen szolidan; csak én nem veszem észre. Igen élesen iparkodtam megfigyelni, igaz, hogy félbold feljél. Azután egyszerre nagy változás állt be. Donna Olimpia beszüntette a kaczerkódást és adta az őszinte barátot. Beszélte új drámákról, nagy bizalommal jelentéktelen titkokat árult el, sőt toalet-tanácsokat is kért. Irgalmatlan egy dolog volt tőle ez a par. distance bizalom. Nevetséges figura lettem: egy prima naiva barátja.

Egyetlen élő lélek se járt a közelben, a fatörzsek közt megpillantottam donna Olimpia kék ruháját. A szívem erősen dobogott; mi lesz most. Donna Olimpia lassan közeledett hozzám, akár csak szinpadon ment volna a szerelmeséhez. Ugyanasokkal a súlytalan, látatlan lépésekkel.

Leült mellém a köpadra szótalanul, üdvözlés nélkül. Fátol volt az arca.

Astán levetette az egyik keztyűt. És a vállamra baltotta szőke, édes fejét, olyan végtelen szomorúan, olyan búvájos fáradtsággal...

Csakis annyit tudtam neki mondani:

— Olimpia, áldjon meg az Isten érte.

Hullottak levelek, a fák sárga, fonyadt, holt levelei. Tarka lett tőlük a kék ruha. Hullottak, méla haldokló csöndben, sárgán, pirosan, szomorú csillogással. Látas egy dolog volt, higgyétek el, pajtások: Mit is mondjak róla? Nem oszóltak még így szerelmes asszonyt sohasem... sohasem...

Olyasfélét mondott astán, valami idegen althangon, hogy már ezentul másképp lesz minden. Hogy valami nagyon szomorú dolog fog történni. Hogy egészen elmegy innen, de nem mondja meg, hogy hova. Hogy sohasem fogjuk látni egymást... Nem emlékszem hogy miket mondott még. Csupa talány volt a beszéde, csupa ijesztő érhetetlenség. És semmit sem lehetett kitudni belőle, akárhogy faggattam.

Életemben még nem volt ilyen óram. És kertem Istenemet, hogy ne is legyen soha többé.

— No most koccintsunk egyet. Jön a második telvonás.

Donna Olimpia eltűnt, úgy ahogy ígérte. A staciona befejezténél előbb utazott el. Talán emlékeztek rá, hogy velem akkortájt nem le-

lág lelke változik, változzék hát a mi lélekadminisztrációnk is.

Szent Benedek magyar rendje jól igazgatta a reá bizott lelkeket. Tanítván betűt, tudományt és hazafiasságot sohasem állott a haladó korszellem elé, hogy milliók szárnyaló lelkét dőre elbizakodottságból ismét az eke szarvához akarja szorítani. Innen a harmonia, a szakadás vándorapostolainak intelmül szóló harmonia, a pannonhalmi benczések és a magyar nemzet, ma már kulturnemzet között. Innen a sursum corda messzeható varázsa, a mely a magyar szent hegyről ömölvén, ma minden magyar szívet föl-emel is. És innen a kézszerítés, a melyet a magyar kultúrának minden munkása e derék papokkal ma, ha a távolból is, de szeretettel végez.

A bankszabadság. Bécsből távirják: Az osztrák-magyar bank főtanácsának tegnapi ülésében a bankszabadság megújítására vonatkozó tárgyalások eddigi folyamáról zimerítő jelentés tétetett. Ezen alkalomból a főtanácsnak az ülésben jelen volt azon tagjai, kik nem tartoznak a tárgyalási bizottsághoz, a nekik az előtte való napon bemutatott ügyiratok alapján, a tárgyalási bizottság magatartásával és eljárásával minden tekintetben annál is inkább egyetértésüket nyilvánították, mintán meggyőződtek arról, hogy a tárgyalási bizottság a magas kormányoknak tett ajánlatainál első sorban mindig a közérdeket tartotta szem előtt és a meynyiben a részvényesek érdekeiről volt szó, engedményeiben a legvégső határig ment. Végül a tárgyalási bizottságnak köszönetét és elismerését fejezvé ki, a bank által e hó 20-án kiadott, az ügy állásának és az iratoknak teljesen megfelelő communiquéet helyeselték. Egyebekben a főtanács csak folyó ügyekkel foglalkozott.

A kurial bíráskodás. Az országgyűlési képviselőválasztások fölött való bíráskodásról szóló törvényjavaslat nemsokára a főrendiház elé kerül. Szeptember 1-jén, kedden délelőtt 11 órakor tartandó ülésében a főrendiház közjogi és törvényhozásügyi bizottsága fogja a javaslatot tárgyalni.

Belső reformok. A belügyminisztérium kebelében, a nyár folyamán számos nagyfontosságú reformmóvet vettek munkába. Így elkészült a rendőrség államosításáról szóló törvényjavaslat előadói tervezete, s befejezéséhez közeledik a k ö s e g é s z s é g ü g y i t ö r v é n y r e v i z i ó j a is. Tervbe van véve az országos tébolydák számának szaporítása és az orvosok díj-szabályzat megalkotása. Mind e reformokat az ország közvéleménye már régebben sürgeti s megvalósulásukat kétségtelenül rokonszenvesen fogják mindenütt fogadni.

hetett okosan beszélni. Lementem a tenger mellé, Nápolyba, mert az idegeim majd hogy megpatantak. Sokáig barangoltam ott, lehetetlen volt dolgoznom. Néha egész éjszakákat jártam kint a szabadban a tengerparton. Egy éjjel háromszor sétáltam Nápolytól Torre Annunciátáig meg vissza. Szorakozni igyekeztem. Eljártam ismerőseimhez, kirándultunk szárazon és vizen is, muzsikáltunk, tréfáltunk, kerestem a jókedvet.

Akkor kezdődtek a Santa Lucián a galamblovászatok. Egy délután kimentünk oda is. Ott volt az egész elegáns világ. gyönyörű toalettekben. Remekül süttött a nap. A kék tenger úgy mosolygott a verőfényben, akár egy bébé kék szemei. Patyolatfehéren röpöntek fel a szegény kis galambok a halál elé. Egyik-egyik szárnyaszege belebukott a tengerbe, mások kinosan vergődtek a pirosra festett gyepen. A társaság kitűnő hangulatban lövöldözött.

Egy galamb esett le megint, egészen közel a lövésorhoz. Remekül volt eltalálva, meg se mocczant többé. Két kis finom keztyűs kéz nyult feléje . . . Szent Isten, donna Olimpia volt!

Fejembe tolt a vér. A könnyű karabély reszketett a kezemben; csak hogy le nem ejtettem. Egy pillanat alatt rettenetes gondolat villant meg bennem: ha ez a karabély golyóra volna töltve! Lássátok; az olasz levegő!

Olimpiát kézen fogtam, erősen, mint egy

Az orosz czár Bécsben.

Arad, augusztus 26.

II. Miklós, a minden oroszok czárja elhagyta birodalmát és nejével együtt elindult európai körutjára. Első sorban a mi királyunkat látogatja meg a bécsi Burgban. Aztán a német császárral találkozik Breslauban. Berlinben lett volna természetesen a német fogadási ünnepségek lefolyása, de II. Vilmos, a ki a hadgyakorlatokon részt vesz, maga kérte a czári párt, ejtsék utba Breslaubot. Természetes dolog, hogy a czár utjában Páris sem felejt ki, a hol váióságos lázzal várják. Napokig csak az volt a párisiak ajkán: Jön? Nem jön?

Hát elmegy, mert hiszen a szövetséges francziák érzékenységét a czár nem sértheti meg oly erősen, hogy elkerülje a világ fővárosát, midőn európai köruton van.

Vizont azt sem tehette meg II. Miklós, a mit pedig a francziák legjobban szerettek volna, hogy csak Párisba menjen el. A béke rovására magyarálták volna mindenfelé ezt a tüntetésszámba menő látogatást. II. Miklós pedig úgy látszik a béke fejedelme. Es teszi rokonszenvesé egyéniségét a népek közt is, a kiket a hivatalos fogadás fénye nem kápráztat el. Előttünk magyarok előtt azonfelül különösen népszerű lett legutóbbi tettével, a Rákóczy-kard visszaadásában kifejezett tisztelettel nemzeti nagyságunk iránt. Nagy lesz a bécsi paradé, de nem fogja föltülni hatásban azt a fogadást, melyet a magyarság rendezett volna annak az orosz czárnak, a ki a magyar nemzet multja iránt való tiszteletét oly finoman fejezte ki.

De Budapest ezuttal nem látja vendégtül királyunk ifju barátját. Bécsben már el is készülték a holnapi fogadásra, melynek különösen katonai jellege lesz.

A főudvarmesteri hivatal jelentése szerint a főherozgek a czári pár fogadására a Nordbahn pályaudvarában orosz díszegyenruhában jelennek meg, amelyen az orosz, osztrák és magyar rendjelek nagykeresztjeinek szalagjait kell hordaniok. A főherozegnők délelőtti utcai ruhában, kalappal jelennek meg. A pályaudvarról a főherozgek kíséretükkel a két uralkodópárt vivő kocsik után a Burgba hajtának.

A Burgban az előkészületeket teljesen befejezték. A Bellaria kocsi-főljáróját, s a fölőtte levő első és második emeleti erkélyeket délszaki növényekkel és folyondárokkal díszítették. A saslóposzt piros szőnyeggel burkolták, az aranyozott vaskorlát fogóit piros peluche-el borították, a léposóház fülkéit és ablakait pedig virágokkal és pálmákkal töltötték meg.

sróf. A gavaléria meghökkenve bámult rá.

— A Villa Borghesse . . . csak ennyit tudtam mondani . . . A Villa Borghesére emlékszik-e, donna Olimpia? A Villa Borghesse . . .

— Olest un fou . . . selypítette mellettem a gavaléria.

Valami riadalom-féle támadhatott, egy csoport széjjelválasztott bennünket. Beletuszkoltak egy kocsiba s az vitt ki a Villa pázionálé parkjába. Kicsé rendbeszedtem magam. Hazahajtottam a lakásomra.

Reggel levelet kaptam. Ez volt benne: „Kedves uram, kár jeleneteket rögtönöznie. Onnek nincs joga hozzám, M. L' homme pedig kitűnően lő és viv. Hogy végleg megnyugtassam, tudomására kell adnom, hogy Villa Borghesse-jelenet főpróbám volt a premiére előtt a Rovetta új darabjához. On jól játszott, — én is. Adieu.”

No, pajtások, még egy abszintet.

Egy affér.

— Kicsiny, de becsületes történet. —

Oh már június elsőjén milyen messze volt a kicsi asszonyka; Ott valahol a radegundi fűdőben, a két stájer hegyek, meg a szent Péter-forrás esattogó filemáléi között.

Kétségkívül ez igen kellemes helyzet volt a kicsi asszonykának. Ő sétált ott az árnyas hegyoldalokon, a férj meg állt itthon.

Az udvari kertekből ehhez a díszítéshez husz ezer nagy növényt hoztak.

A Bellariából egy előcsarnokon s a szolgalátot tevő tiszt szobáján keresztül a czári pár nagy fogadó termébe jutni, amelynek fehér és aranyozott falai fölő aranylécös menyezet borul. A teremben barna ülőbutorzat van. Mellette vannak az orosz czári pár lakó szobái. A czár két ablakos öltözőjének falait zöld ripszkárpit fűdi. Ugyanilyen szövettől van a fauteuilék huzata. A falakon nagy csataképek függnek, közöttük egymással szemben két nagy lábas tükör áll. Az első ablak mellett áll az öltöző asztal, tele a szükséges rekvizitumokkal; mellette nyitott remek mosdószekrény van, amelynek fehér márványlapján aranyozott fehér porcellán mosdó-készlet áll.

A tágas hálószoba falait virágos kék damaszt fűdi. Ugyanilyen szövet borítja az ülőbutorokat is. Az atlakokkal szemben levő falnál áll az ágy, amelynek hatalmas menyezeten drága szövettü kék selyemdamaszt szőnyegek függnek. A menyezet sátoralaku kupolája tetjén arany korona van.

A szomszéd szoba a czárné piros damaszt hálószobája, ennek a butorai a falak színével megegyezőleg pirosak. Három aranyosvörös fehér ruhaszekrény áll benne, amelynek falaiban velenczei tükörlepek vannak illesztve. A falakon három nápolyi csatakép függ. Az egyik ablak mellett fehér hársfa íróasztal áll. Pompás művészi faragott butor, a rajta álló író-készlet bronzból és elefántcsontból van. A szobasarkokban két ülőgarnitúra mögött, oszlopok talpazatokon a czár és a czárné mellszobrai állanak. A két ablak között remek magas console fölött hatalmas tükör függ. A márványlapon álló tekenőbéka héjjal kirakott bronzóra nagybecsű műtárgy. Az óralap fölött levő kis fülkében van a csudás óraszerkezet. Minden negyedórán az angyal megjelenését Mária előtt ábrázoló szoborcsoportot mutatja be.

Egy egyablakos, vörös kárpitos, mozaikszertűn kirakott szobán keresztül az ugyancsak vörös kárpitos, háromablaku terembe jutni. A kárpittalak beételei piros bársonyból vannak, a butorok fehér-piros-arany színűek. A falakon három oszlopkeretű hatalmas kép függ. Markant hírszamenetéből a vadász-t-csoportot ábrázolják. A teremnek egyik ajtaja a czeremónias terembe visz.

A kíséret egy része az ugynevezett Gizella-szobákban, másik része Hohenlohe herozeg egykori hivatalos szobáiban lakik. Lobanov herozeg, az orosz birodalmi kanczellár, a Mihaeler-platzi Burgszárnyban kap lakást.

A gramia-oderbergi vasuti pályarészen a minap, szombaton, próbamenetet tartottak az udvari vonattal. A próbamenetben 35 orosz technikai hivatalnok, a Nordbahn igazgatóhelyettese, K u t t i g oszári tanácsos, H u s z n i k forgalmi felügyelő, több főhivatalnok, összesen vagy 100 személy vett részt. Az udvari vonat tizenegy vasuti kocsiból áll és két lokomotiv vontatja.

Különben ez egészen közönséges és megszokott valami. Hanem az idén az járult hozzá, hogy a férjnek július elsőjén hurozkodni kellett.

Ezt tessék elképzelni! Egy férj, aki hurozkodik. Egy férj, aki július elsőjén hurozkodik. Egy férj, akinek a feje tele van X., V., L., meg XL. törvényozikkal, ide meg amoda vágó s-ával a bonyolódott törvényeknek. Es most a férj hurozkodik, — asszony nélkül! Egy hatszobás nagy lakást az üveg-szekrényekkel, az álló toilet tükörrel, a boudoire minden rejtelmes férfiszemre nézve kitalálhatatlan czélu apróságaival egyetemben!

A radegundi asszonyka nehezen gondolta meg, hogy mit rak ő az ő férje vállára. Hogy lesznek abban az új lakásban össze-vissza hányva a butorok, hogy lesz a perzsa lábszőnyeg lábtörő pokrócznak az ajtó elé dobva és hogy fogják etetni a szobaleány rossz csizikjét hangyatojással, a kanarit meg holmi rossz csiziknek való eledellel.

Nos, ez úgy is történt. A férj behurozkodott az új lakásba és szépen elrendezett ott mindent. Minden szobába egy ágyat, minden szobába egy kanapét és minden szobába egy-egy képet. Jó, hogy az álló-tükört is föl nem darabolta hatfelé.

A háziur csak nézte ezt a dolgot. Az ő felesége, aki szintén olyan fiatal, kicsi, kékszemű asszony volt, úgy nem volt ost-

A osári pár bécsi fogadtatásának — mint fõntebb említettük — szigorúan katonai jellege lesz. Azokon az utcákon, amelyek a fejedelmi vendégek bevonulnak, egészen a d s e r e g e t állítanak föl. Harmincznyoloz zászlóalj gyalogság, harminczhárom század lovaság, tizennyoloz tüzéruveg vonul ki a osár fogadására. A csapatok egy részét a vidékrõl kellett összevonni.

A Nordbahn pályaudvarától az Aspernhidig tizenkilenc zászlóalj fog sortalat állani. Közöttük lesz a Prater-uton, az 1. és 4. számú bosnyák-ezredek négy zászlóalja. A Pratersterren, a Tegethoff-szobor 2 oldalán lovas 2 úteget állítanak föl. Az Aspernhidon túl, a Stubbenring elején, két oldalt egy-egy fél zászlóalj gyalogság áll, melléjük három tüzérezred tizenkét úteggel sorakozik. A Ferencz József kaputól a Schwarzenberg — tégig hat lovas ezred áll az ut két oldalán, a Schwarzenberg téren két tüzéruveget helyeznek el. Ettõl a tértõl a Burgtérig tizennégy zászlóalj gyalogság áll sorfalban, közöttük a tiroli császár vadászrezdek három zászlóalja. A külsõ Burgtértõl a Bellariáig négy zászlóalj fog állani. Mindezeket a csapatokat kifejtett arcvonalban állítják föl.

A katonaság a körutnak a belváros felé esõ oldalán a gyalogosoknak szánt fasorban és a külsõ kocsinon, a másik oldalán pedig a lovasok fasorában áll, maga a középsõ kocsin szabadon marad. A közönségnek csak a házak mentén húzó gyalogjárók hagynak helyet.

A tegnapi nap folyamán az összes katonai csapatok, melyek ugy a osári pár fogadásánál, valamint a schmelzi diszszemlén kivonulni fognak, Bécsbe érkeztek. — A bevonult dragonyos ezredek, minthogy máshol a lovak elhelyezésére elegendõ istálló rendelkezésre nem állt, a szent-marxi központi marhavásár helyiségeiben kellett elszállásolni. Itt a nap folyamán a oszivil látogatók oly nagy tömegben jelentkeztek, hogy a kapukat a közönség elõl el kellett zárni. A dragonyosok élelmezését a bécsi népkonyha-egyesületek vállalták el; a fõzéshez szükséges bográcsokat és üstöket a vöröskereszt-egyesület szolgáltatta. A pénteken megtartandó diszszemléhez szolgáló beléptijegyek kiosztásánál oly nagy volt a tolongás tegnap délelõtt a tórparancsnokságnál, hogy a rendõrség ismételen kénytelen volt beavatkozni a rend helyreállítása végett. El végbõl a rendõrség három izben is kért a központból megerõsítést. Egy kapitány neje a nagy szorongásban elájult. A jegyek kiadását már egy negyed tizenegykor beszüntették.

IDÓJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 768.0 milliméter. délután 2 órakor 769.1 milliméter. Hõmérsék: reggel 7 órakor $^{\circ} + 15.1$, délután 2 órakor $^{\circ} + 25.5$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 4. délután 2 órakor DK. 5. Felhõzet: reggel derült, délután derült. Csapadék az oszobbi 24 órában: 0 milliméter.

A lehurrogott néppárt.

— A m.-kovásházi zászlóbontáshoz. —

Megirtuk már, hogy a néppárt elsõ kísérlete az Alföldön: az ugynevezett déli „zászlóbontás“ csufos fiaskóval végzõdött. Tudósítónk Mezõ-Kovásházáról pótlólag még ezeket írja:

Már hetekkel ezelõtt lázas izgatottságban tartották a tiszta kath. vallásu mezõ-kovásházai és a környékbeli lakosságot. Tulajdonképen a battonyai választókörület néppárti választóinak volt az a gyûlése, kik már nagy bölcsen képviselõjelöltet is állítottak Barthá István, apáczai káplán személyében. Néhány nap óta izgató röpiratokat terjesztettek „Mit akar a néppárt? és „Szózat a néphez“ címmel, mindegyikben ocsmány módon szidva a liberális kormányt és a zsidókat a plakátokkal osodították össze a népet. A gyûlés szervezésével Németh battonyai, Barthá István apáczai, Kálmán Károly sóskuti plébánosok voltak megbizva és hivatásukhoz mérten a keresztényi szeretet nevében ámitották a szegény és mûveletlen népet.

Egyre azt hangoztatták a fõmuftik, hogy legalább is 12.000 embernek kell részt venni ezen a nagygyûlésen, a délvédeki néppárt ezen elsõ „zászlóbontásánál“, mert különben a méltóságos ur le sem jön. A méltóságos gróf ur, Esterházy Miklós Mórioz, már szombaton este jött le kiseretével együtt Végh-egyházára, hol az éjet az ottani plébánosnál, Köllér Rezsónél töltve, másnap reggel 9 órakor egy héttagu paraszt bandérium — melynek azonban 50 tagból kellett volna állnia — kíséretében érkezett a gyûlés színhelyére Mezõ-Kovásházára. Érdekes, hogy ezt a bandériumot egy Csorda Mátyás nevû tótbáuhelyesi földmives vezette, ugyanabban a diszruhában, amelyben Pesten a június 8-iki ünnepélyeket élte át és amelyet a község varratott neki.

A piacotéren volt az állvány a szónokok számára felállítva. Az elnököt, Esterházy Miklós Mórioz grófot, több fehérruhába öltözött kis leány kíséretében egy mirtus virágokkal diszitett m.-kovásházi hajadon fogadta.

Most következett az, amit csak látni és hallani lehetett, de leírni nem. Az elnök kísérelõvel, Bakonyi ügyvéddel és 16 pappal az emelvény felé törekedett. Óriási lármával, zajjal, abozgolással és hangos szitkokkal fogadták õket. „Le a muzskavezetõkkel“ „Le az ámitókkal“, „Le a csuhás csalókkal“, „Abong a politikai vigéozekkel“ stb. ehhez hasonló, de még ennél is különb kiáltások követték

egymást. Ref.-Kovásházáról jöttek át körülbelül nyolczvanan és ezek kiabáltak legjobban, sõt az éljenzõ néppárti hivekkel, kik körülbelül harminczan lehettek, össze is veszték és csak Spilka Antal szolgabíró erélyének és tapintatának volt köszönhetõ, hogy komolyabb baj vagy vérontás nem történt.

A szolgabíró felment az emelvényre és csendre intette a népet; csak akkor kezdõdhetett a gyûlés, melynek programja a következõ volt:

1. Elnõki megnyitó, Esterházy M. Mórioz gr.
2. A kiszgadzák és kisiparosok érdekei, Dr. Bakonyi Elek.
3. Az újrend, Barthá István.
4. Szabadság. Egyenlõség, Testvériség, Kálmán Károly.
5. Elnõki zárszó.

Ezen 5 pontból álló programból az elnök megnyitó és zárszó teljesen elmaradt. A többi három szónokot is alig lehetett a nagy lármától és zajtól érteni.

Beszédeiket a rendes néppárti modorban tartották. Volt hivatkozás a keresztény magyarságra, róm. kath. vallásra, stb. Fõszóllították a hiveket, tömörüljenek a mostani, szabadságot elnyomó, liberális kormány és a zsidók megbuktatására. „Ne vásároljatok a zsidóknál!“ — volt a kócsagtollas kalapban megjelent Barthá István, apáczai véresszáju heocokplánnak minduntalan hallatszó fölkiáltása.

12 órakor zárta be Spilka szolgabíró az izgalmos nagygyûlést. A szónokok elvonulásánál ismétlõdött megint az abozgolás és a fület hasító macskazsue. A csendörök is kik 30-an Kritsfallussy Jenõ mazói szakasparancsnok vezetése alatt vonultak ki, derekasan viselték magukat és egészben véve csak 2 egyént tartóztattak le és pedig az a kettõt, kik legjobban abozgolták a néppártot.

A néppárt lelkes apostolai fölbõszülve a gyûlés kudarczán, a kárctrnál rendezett banketten mérges beszédeket eresztettek meg.

Ugyanakkor a józan alföldi nép, az intelligencia és a környékbeli tekintélyes földbirtokokosok összejöttek a kaszinó kertjében és Babó Lajost, a mostani fõszolgabíró, mint a szabadelvû párt jelöltjét éltették.

IDÓJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következõ idõjárás várható:

— Augusztus 27. —

Meleg. — Száraz. — Északon csapadék.

hon, miut a lakó. Es õ várta a lakó feleségét, hogy egyszer talán csak majd megjelen a folyosón és az õ sötét szemét bevilágítja, naptényessé tessik az udvar. De hát a napfényes fekete szemek oda voltak az idegen ország földjében és a háziuri kívánalmak beteljesülésére egyáltalán nem akart elközelni az idõ.

A háziur nem is volt megelégedve az új lakóval, Szalmaõzvegy emberek õsi szokásaként, amint hazavetõdött ugy hajnali három óra felé, mikor már arra kelet felé derengeni kezd az ég, mindig telelarmázta az egész lépõsházat. A háziur meg azért haragudott rá leginkább, hogy a szalmaõzvegy emberek õsi szokásaként, õ is a hogy hazavetõdött ugy hajnali 3. óra felé, mikor már arra kelet felé derengeni kezd az ég, hát örökké találkoztak a lépõsházban. És az egyik larmájától nem lehetett hallani a másikat. Két larma pedig együttvéve nem szép.

Ebadta rossz lakója! mi a csudának máskál olyankor, mikor a háziur is máskál? Eppen azt gondolá a lakó is, csak hogy egészen megforditva. Egy háziurnak, aki pénzféléket szedget föl a lakójától, tisztelnie kell a lakója hajlamait, különösen, ha az a hajlam az éjjel utáni holdfény rajongó bámulatában kulminálódik.

Egy ilyen találkozásnál aztán olyan dolog történt köztük, hogy azt már nem lehetett

türni egyiknek sem. Másnap a lakó megindult a háziur lakosztálya felé, a háziur pedig a lakó felé. A folyosón találkoztak.

— Uram az éjjel . . .

— Igen uram, az éjjel . . .

— Oly dolog történt meg velünk, ami fölötte kívánatosá teszi, hogy ne . . .

— Ne lakjunk egy házban.

— A számból vette ki a szót, uram. En éppen azt akartam mondani önnek.

— Tehát ezt méltóztassék kölcsönös fölmondásnak tekinteni a törvényes határidõ . . .

— Megtartása mellett. Jól van, uram. Isten õnnel.

— Magamat ajánlom. Különbben bocsánatot kérek a rugásért, amit önnek tisztelt bordái közé irányozni bátor — azaz hogy elég meggondolatlan voltam.

— Oh kérem. Ön is engedje remélnem, hogy elnézéssel lesz a lépõsõn való legurulásért, aminek okozója az ön szerencsétlen személyem volt.

— Oh, oh, uram! Ön lekõtelez!

*

— Ké hét mulva megjött a fekete szemü asszony, és, tudja Isten, olyan napfényes világos lett egyszerre az udvar. Két hét és egy nap mulva haza érkezett az a másik szép asszony is azokkal a tengerhideg kék szemekkel,

a melyek oly melegen tudtak nézni mégis. Persze embere válogatja.

. . . A háziur átküldte a cselédjét a lakóhoz azzal az izenettel, hogy lehet-e szerencsése az igen tisztelt lakó urat otthon található?

A lakó ugyanakkor átszalajtá cselédjét a háziurhoz, hogy tshetné-e tiszteletét?! . . .

Találkoztak ismét a folyosón.

— Uram, én meggondoltam a dolgot a . . .

— A fölmondást illetõleg? Biztosítom, uram, hogy azóta én is meggondoltam.

— Ön visszavonja hát a . . . ?

— Oh ezer örömmel! Es õn?

— Oh igen a legszivesebben.

— Nagyon lekõtelezett, uram. Tetszik tudni, a szük viszonyok . . .

— Ertem. Nekem meg az alkalmatlanság

En hát részemrõl ugy gondoltam a dolgot, hogy mivel ugy is olyan nehéz újra lakást találni . . .

— Tehát maradunk, a hogy voltunk. Ajánlom magamat.

— Alázatos szolgálja. — Kezet fogtak.

Es elfordulván, mindkettõ a markába nevetett.

Az õrdög tudja miért?

„Imádott feleségünk.“

— A szomszédból. —

Pikáns történet ad most kimeríthetetlen beszédanyagot egyik szomszéd megye előkelő társaskörének. Egy megkötött és azonnal feloldott házasságról van szó, melynek szereplői a kolozsvári bálozó közönség előtt is ismeretesek. A csütörtököt mondott házasságról a következőket beszéli a fáma:

A vármegye egyik legszebb és leggazdagabb fiatal leányának, ki több szezonon keresztül a kolozsvári balok ünnepeit srépsége is volt, lakadalmak a múlt hétre volt kitéve. Egy unokabátyja szándékozott elvenni a villogó szemű szép leányt, ki szépsége mellett gazdagsága miatt is kívánatos pártinak volt tekinthető.

A lakodalomra minden előkészület meg volt téve. Még egy kérdés volt eldöntetlen, az t. t., hogy kiesse-e össze a fiatal párt. A szép menyasszony ugyanis egy nagyváradai pap ismerősét kívánta a tiszttel kitüntetni és némi ellenkezés után keresztül is vitte kívánását. A főtisztelendő ur megérkezett és a fiatal pár az ő kérdésére mondotta el a boldog igent.

Eddig jól ment volna minden. Am a vacsora vége felé, mikor az italok bőráradatja már a kedélyeket erős hullámszába hozta, hogy — hogyan az esketési pap ő főtisztelendősége egy tószó alkalmával, melyet a fiatal asszonyra mondott, elszólta magát és a helyett, hogy azt mondta volna: „a fiatal férj imádott felesége“, — úgy találta magát kifejezni, hogy: „imádott fiatal feleségünk.“ Ebből meglepő konsternáció keletkezett. Az új férj azonnal elhagyta a lakodalmat és kijelentette, hogy válopert indít felesége ellen, ki még alig volt annak tekinthető.

Erdekes a dologban az, hogy a menyasszony atyja is, kit különösen rendkívül kolerikus, hirtelen haragu embernek ismernek, leendett veje pártjára állt és óriási lármát csapott, melynek vége ez lett, hogy a fiatal asszonykának (vagy ha jobban tetszik lányának) el kellett hagynia a házat anyjával együtt. A hirtelen kiábrándult szerelmes férj pedig tényleg megindította a válopert, melynek eredménye elé nagy érdeklődéssel néz az egész vármegye intelligenciája.

Egyelőre persze van elég tárgy a pletykára és a kombinálásra, annál is inkább, mert nem lehet abszolúte tudni, hogy mi a jogosult indignáció és mi a tulzolt érzékenység a fiatal férj erőlyes fellépésének és elhatározásának indokaiban. A válopert folyamán majd talán kiderül.

HIREK.

Arad, augusztus 27.

Napirend:

Augusztus 27. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Kal. József. — Protestáns naptár: Kal. József. — Görög-keleti naptár (augusztus 15.): Nagy Boldogasszony. — A nap két óra 18 perczkor, nyugszik 6 óra 48 perczkor. — A hold két óra 19 perczkor, nyugszik 9 óra 55 perczkor.

Augusztus 30. Az aradi közúti vaspálya-társaság rendkívüli közgyűlése délután 8 órakor.

Szeptember 1. Arad megye központi választmányának ülése délelőtt 10 órakor.

Szeptember 1. Az amerikai szőlőtelep-szövetkezet közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi és parkamara.)

Szeptember 1. Vöröskereszt-egyleti bál Uj-Aradon. Szeptember 8. A rendőrhadnagy állásra való pályázatok benyújtásának határnapja.

Szabadságharuzi emléktárgyak országos vásárlása (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Kőlcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Vonatok indulása Aradról. Budapest felé: Személyvonatok reggel 3.—, d. e. 11.20, este 9.35, tehervonat személyszállítással d. u. 3.56, gyorsvonat 8.18 d. e. Csabáig: 5.10 reggel naponta, 12.— délből (csak pénteken.) Tóvis felé: Személyvonatok 6.30 reggel, 4.30 d. u., tehervonat 7.25 este, gyorsvonat 7.02 este, Szoborsinig: Személyvonat 2.30 d. u., Radnáiig: 6.55 reggel (csak vasárnap, ünnepnapon és búcsú-napokon.) Temesvárig: Személyvonat 6.20 reggel, 11.25 d. e., vegyesvonat 5.— d. u. Szeged felé: Személyvonat 4.45 reggel, 8.45 d. e., vegyesvonat 4.10 d. u. Nagy-Halmágy felé: Személyvonat 6.35 reggel, 1.50 d. u., vegyesvonat 11.55 d. e. Mészehelyesig: Vegyesvonat 2.20 délután.

Vonatok érkezése Aradra. Budapestről: Személyvonat 6.05 reggel, 8.17 d. e., 3.55 d. u., gyorsvonat 6.52 este. Csabáról (minden pénteken) 7.— reggel. Szoborsinról: 8.47 este. Tóvisről: Személyvonat 8.55 este, 6.54 reggel, 10.50 d. e., gyorsvonat 8.08 reggel. Radnáról: (csak ünnep, vasárnap és búcsú napokon) 9.19 este vegyesvonat, mindennap d. u. 8.12 tehervonat személyszállítással. Temesvárról: Személyvonat 8.44 d. u., 10.55 este, vegyesvonat 10.45 d. e. Szegedről: Személyvonat 6.42 este, 10.25 éjjel, 8.45 d. e. Nagy-Halmágy felől: Személyvonat 8.08 d. e., 6.31 este. Vegyesvonat 11.05 d. e. Mészehelyesről: Vegyesvonat 12.50 délután.

— A kir. főigazgató Aradon. N á t a f a l u s s y Kornél nagyváradai tankerületi kir. főigazgató szeptember elején nyoloz napig Aradon fog tartózkodni, hogy az itteni középiskolában a szokásos ellenőrző szemlét megtartsa.

— Mária Dorottya főhercegnő, J ó z s e f főherceg leányának esketését, mint a N. W. Tagbí. jelenti, végleges elhatározás szerint Schönbrunnban és pedig az ottani kastély kápolnájában tartják.

— A néppárt Aradmegyében. Megirtuk nem rég, mikor a minap megesett mezőkovácsi néppárti gyűlésről még csak nagy alattomban sugdostak a reverendás rendezők, hogy Csánadmegye itáu Aradmegye van kiszemelve a kereszties vitézek szinpadján. Jeleztük akkor azt is, hogy Világoson lesz a osunya komédia első próbája, ha ugyan a boldok grófjának ideje korán meg nem izeni valaki, hogy kár lesz ide fáradni a keresztel. Most arról értesít világosi levelezőnk, hogy a mezőkovácsi osufos kudarcz nagyon kedvét szegte a néppárt itt lézengő ügynökeinek s így igen valószínű, hogy Világoson kevés keletje lesz a záptojásnak. Zichy Nándor gróftot már is értesítették titkos hívei, hogy főhercegi rangban levő személyét egyelőre vigye minél távolabb Világostól.

— Utolsó kéjvonalat Menyházára. E hó 30-án indul Aradról Menyházára a tolyó évben az utolsó kéjvonalat, mire a közönséget figyelmeztetjük. Jegyek a pályandvaron, az állomás képviselőségnél válthatók.

— Barabás, Tisza és Kossuth. Budapestről írják, hogy K o s s u t h Ferencz szeptemberben megkezdte pártszervező és honmentő körutját az egész országban. Hir szerint egyttal tervebe van véve, hogy Nagyváradra is megy, hogy az ottani függetlenségi pártíveket arra buzdítsa, hogy T i s z a Kálmánnal szemben még az eszre is vegyék fel a harcot, ha nem sok reménységük van a győzelemre. A mint hogy egyáltalán nincs is. Tegyenek legalább arról bizonyosságot, hogy Nagyváradon is vannak hívei a függetlenségi eszmének. Kossuth Ferenczettel érkezik Nagyváradra dr. Barabás Béla is; aki tudvalevőleg a függetlenségi párt részéről ellenjelöltje lesz Nagyváradon Tisza Kálmánnak.

— A város szegényei Valóságos népvándorlás indult meg a kapitányi hivatalba; a város szegényei, kik tandijmérséklésért folyamodnak, tömegesen jelentkeznek B e r e o z Ferencz rendőrhadnagynál. Tegnap estig mintegy k i l e n o z s z á z a t tett ki azoknak a száma, kik gyermekeiket vagyontalanságok folytán nem tudván taníttatni, a város segélyét kénytelenek igénybe venni.

— Nők a gyógyszerési pályán. A nőemancipáció lelkes barátja s az e téren már is annyit tett W l a s s i c s Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap a következő leiratot intézte A r a d szab. kir. város és A r a d v á r m e g y e törvényhatóságához:

„Őcsászári és apostoli királyi Felsőge legfelsőbb elhatározásával előterjesztésemre a nőknek a g y ó g y s z e r é s z i p á l y á r a való léphetősét, az erre vonatkozó szabályrendeletek intézkedéseinek épségben tartása mellett, legkegyelmesebben m e g e n g e d n i méltóztatván: értesitem a törvényhatóságot, hogy gyógyszerész gyakornokokul ezentul az 1892. évi 35.985 sz. a. kelt itteni körrendelettel kibocsátott szabályzatban megjelölt előképzettséget igazoló n ő k i s felvehetők.

A legfelsőbb elhatározás értelmében a felvétel csak esetről-esetre lévén megadható; felhívom a törvényhatóságot, hogy olyan esetben, midőn nő kérelmezi a gyógyszerészgyakornokká leendő felvételt, a kellően fel-

szertelt kórvényt a belügyminiszterrel egyetértőleg való végleges döntés végett a tiszti főorvos véleményének kíséretében mindenkor hozzám terjessze fel. Budapest 1896. aug. 10. W l a s s i c s Gyula s. k.“

— Szocialisták az aradi katonák között. Többször tapasztalták már, hogy a Hódmezővásárhelyről besorozott újonczok között sok a szocialista, akik aztán a hadseregben azon vannak, hogy elveiket megismertessék és terjesszék. Az idej sorozás alkalmával a rendesnél is többen váltak be szocialisták, mire a városi hatóság, mint vásárhelyi tudósítónk írja, elhatározta, hogy nyilvántartja őket. Az idén h a r m i n c z embert jegyeztek be. Erről értesítették a katonai parancsnokságot, amely már intézkedett is a szocialista újonczok elhelyezésére vonatkozólag és elrendelte, hogy kísérik őket állandóan figyelemmel, hogy elveiket ne terjesszhessék a katonák között. A 30 szocialista katonát a következőleg osztják szét: a nagybecskereki 29-ik, az aradi 33-ik, a nagyvárad 37-ik, a debreczeni 39-ik, a fehértemplomi 83-ik, a temesvári 61-ik gyalog, valamint a 8-ik aradi és 15-ik debreczeni huszárezredekhez.

— Vonatbeszüntetés. A b o r o s s e b e s m e n y h á z a i vonalon f. évi szeptember hó 1-től kezdve az 511. és 514. sz. vegyes vonatoknak közlekedése be fog szünettetni. — E naptól fogva tehát e vonalon csak 1—1 személyvonat fog közlekedni és pedig az Aradról reggel 6 óra 35 perczkor induló vonathoz csatlakozó 512. sz. és az Aradra este 6 óra 34 perczkor beérkező vonathoz csatlakozó 513. sz. vonat.

— Aradi huszárok Szegeden. A szegedi harmadik honvéd huszárezred Aradon állomásozó osztálya ma indult utnak K o v á c s huszárnagy, osztályparancsnok vezetése alatt és pénteken érkezik Szegedre. Az osztály az ott állomásozó századokkal ezredgyakorlatokat végez szeptember hó 5-ig, innen pedig Szabadkára menetelnek s ott a jövő hó 14-ig dandárgyakorlatokat teljesítenek. Az osztály századait gróf Zichy Károly, M a l a t e n s z k y és S a l a m o n századosok vezetik.

— Fizetés-javítás az állami erdőtisztelnél. Az állami tisztviselők fizetésének rendezéséről szóló 1893. évi IV. t. cikk az állami erdőtisztelnél tudvalevőleg csak utólagosan terjesztett ki. A törvényben megszabott fizetések t. i. e. szolgálati ágánál csak az 1895. évben vétettek föl először a költségvetésbe, oly módon, hogy a személyzet fele minden fizetési osztályban a III-ik, másik fele pedig a II-ik fokozatba soroztatott be. De az így megállapított fizetések még akkor sem voltak az egész személyzetnél folyósíthatók, mert a törvényhozás a fizetésjavításra engedélyzett többletből egy jelentékeny összeget úgy az 1895. évi, mint az 1896. évi költségvetésben megtakarítani rendelt. Emiatt a fizetés-főlemelések az erdőtisztelnél még a folyó év első felében sem léphettek teljesen érvénybe. Amint azonban a földművelési miniszter értesült arról, hogy a törvényhozás által követelt megtakarítások elértettek, azonnal intézkedett, hogy a törvényszerű fizetések kiutalványtassanak. A földművelésügyi miniszter ezen rendelkezése már végre is hajtattott s ennek következtében a kincstári erdőknél 170, az állami kezelésbe vett erdőknél 33 és az erdőfelügyelőségeknél 21, összesen tehát 224 állami erdőtiszt és mintegy 500 erdőőr (altiszt) lépett élvezetbe az új fizetéseknek, melyek az eddigi fizetéseket a legtöbb erdőtisztelnél 100—200 frttal, egyeseknél nagyobb összeggel is, az altisztelnél pedig 20—40 frttal mulják fölül.

— Takács Zoltán öröme. Említettük, hogy T a k á c s Zoltán dr. a szomorú sorsra jutott stéber fiskális viselkedésével kellemetlen napokat szerzett magának, mert a balassagyarmati börtön-igazgatója, mielőtt onnan távozott volna, harmincznap kemény fekhelyet rendelt neki. T a k á c s a szegedi börtönben megemberelte

magát. Harmincz éjjel feküdt a deszkán, mert a szalmaszékét elvették, csupán a párnát és a pokrócz-takarót hagyták meg. A harmincz kemény nap eltelt a Takács most a szegedi börtönben a legjobb magaviseletű rabok közé tartozik, aki szó nélkül meg adja magát sorának és nem igyekszik ravasz fondorlattal a többi rab rovására kényelmeskedni, mint annak-előtte. Délben naponként megjelenik a vékony daróc ruhás ember a börtön udvarán, szokott napi sétáját teszi meg rabtársaival, kik sorjában egyenkint vonulnak egymásután a tágas udvar négy oldalán.

— **Vaddisznók garázdálkodása.** A radnai szolgabírói járáshoz tartozó Soborsin, Trojás és Jemesest községekből jelentik hivatalosan a megye alispánjának, hogy az elszaporodott vaddisznók nagy károkat okoznak kivált a kukorica vetésekben. A szegény nép az alispánnak panaszolja el baját s utasítását kéri, hogy mi módon láthatna hozzá a garázdálkodó vadak pusztításához, mert az uradalom nemhogy pusztítaná a vadat, de éppen a vadtenyésztés céljából szoros zár alá helyezte összes erdőseit.

— **Meggyilkolt házaspár.** Repszeg aradmegyei községből vérfagyasztó gyilkosságot ír ottani levelezőnk. Így történt: Kiss Krescun repszegi lakost és feleségét tegnap reggel vérbefagyvatallták a lakásukon a szomszédok. Egy pillanat alatt egybegyűlt az egész falu a háznál, az előhívott orvos éleszeni próbálta a két súlyosan sérültet, de hiába. — A házaspár nem adott életjeit magáról. Nyomban értesítették a főszolgabírói hivatalt és a csendőrséget, mely a legerélyesebben fogott hozzá a büntény nyomozásához. A tegnapi vizsgálat még pozitív eredményt felmutatni nem tudott, de egy oly gyanusszálal fedezett fel, mely nagyon valószínű, mikép a tettes kiderítéséhez fog vezetni. E szerint a házaspárt Kiss Krescun testvérei ütötték agyon, kik folytonos viszálykodásban éltek velük s nem egyszer mutattak ellenséges indulatot irántuk. Hogy mi lehetett a testvérek gyűlölködésének oka, a verziók különbözők. Némelyek szerint örökségi differenciák merültek föl közöttük, melynek kiegyenlítésére a maga megrövidítésével egyik fél sem volt hajlandó. mások szerint asszony van a dologban. — A vizsgálatot tovább folytatják, mely legközelebb mindenestre bővebb részleteket fog napfényre hozni.

— **Gyújtogató örült.** Borosjenőri jelenti levelezőnk, hogy Szuszán Zakariás borsai földműves, ki már hosszabb idő óta elmebajban szenved a minap este magára gyújtotta saját házát s a tetjét el is emésztette a tűz. Szerencsére a szomszédok ideje korán észrevették a bajt és egyedül ennek is köszönhető, hogy a tűz nagyobb pusztításának elejét lehetett venni. A szerencsétlen beteget mihamar fel fogják szállítani az országos tébolydába.

— **Kifogott holttest.** Pager Lajos 17 éves aradi péksegéd vasárnap fürdés közben a Marosba fulladt s bár a molnárok rögtön keresésére indultak, nyoma veszett. Tegnap délelőtt fogták ki végre holttestét a Thököly zeilipnél, hol a víz a partra vetette. A helyszínen megjelentek Leitner Ernő dr. kerületi orvos és Szabados Arpád rendőrtisztviselő, kik a holttestet az alsó temető halottas kamrájába szállították.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a Nagy-Szent Miklóstól Makón át Hódmezővásárhelyig vezetendő helyi érdekű vasutvonalra vonatkozó előmunkálati engedélyt a temesvár—nagy-szentmiklósi helyi érdekű vasut-részvénytársaságnak egy év tartamára meghosszabította.

— **Mellér Ernő** ur hites szabadalmi ügyvivő és magánmérnök Budapestről f. hó 28 kán Aradon a „Fehér Kereszt” szállodában d. e. 10 órától kezdve szabadalmi és találmányi ügyekben felvilágosítást nyújt.

— **Derék község.** A német ejku lakossággal bíró Traunau község képviselő-testülete kimondotta, hogy a millennium alkalmából „Mezőhát”-ra magyarosítja a község nevét. A határozatot egyhangulag hozták.

— **Tolvaj iskolásfiú.** Nagy becsben tartott Urbán Erzsébet aradi oselédeány egy ezüst Mária-Therézia tallért. Csak ünnepnapokon vette elő a ládából, mikor piros szallagra fűzte s úgy kerítette a nyaka köré. Péntek reggel a tallért újra kifűzte a pántlikából s gondosan egy papirdobozba tette, hogy később a ládába zárja. Valahogy benuhant a konyhába Cs. K. aradi tanulófiú ki is a tallért ott meglátván, azt zsebre vágta s tovább állott vele. Vasárnap reggel aztán a tallér fűleit leverte, a szallagot a színház tájkán leledotta, eldobta, a tallért pedig Wallfisch Armin pénzváltó üzletében 1 forint 30 krért eladta. Turpissága kiszült, de a káros visszavonta a rendőrségnél tett panaszát.

— **Halál a kocsiban.** A szódi János osermői gazdaember a napokban az apáczai heti piacról kocsin feleségével együtt haza felé utazott. Utközben, éppen a mint Megyes-Egyházáról kiértek, hirtelen rosszul lett az asszony s alighogy egy pár csepp vizet megivott a kocsijukon vitt üvegből férje nyakába borult és így sikoltott fel: „jajj édesem rosszul vagyok, mindjárt meghalok!” A következő pillanatban már halva is volt. A szegény asszony hulláját Villányi Izidor dr. járási orvos és Jank János főszolgabíró vizsgálták meg s megállapították, hogy a már hosszabb idő óta szívbjában szenvedett, 68 éves nő szívszélhűlés ölte meg.

— **Kutyamarás.** Hotz Jooza hét éves gyermeket, Hotz Petru népszámos fiát tegnap délelőtt Miklós-utca 21. szám alatt Mojsza hentes kutyája a bal felsőkaron súlyosan megmarta. Az első orvosi segélyben Leitner Ernő dr. kerületi orvos részesítette. A kutyát állatorvosi megfigyelés alá vették.

— **Rövid hírek.** Brassóban Klimpea Juon földműves ismeretlen okból felakasztotta magát. — Marosvásárhelyen Dévai János tanuló fürdés közben görcsöket kapott és a Marosba fulladt. — **Velegden** Harosi Pál boltos feleségét féltékenységből baltával úgy fűbeverte, hogy az menten meghalt. — A gyilkos önkényt jelentkezett a csendőrségnél. — **Szeged környékén** az elterjedt egyiptomi szembetegség gyógyítására a kormány öt állami orvost rendelt ki, akik már megkezdték működésüket. — **Rozsnyón** a ferenczrendi barátok főnökét, Kubik Tivadart, a baráttörvényesek pénze kezelése és kölcsönök fölvétele körül elkövetett szabálytalanságok miatt felfüggesztette állásától. — **Szigetvárott** Zrinyi Miklós hősi halálának évfordulóját az idén nagy fényvel akarják megünnepelni. A város közönsége az alkalomra a hősnék emlékoszlopát is fog állítani. — **Nansen**, mint egy telegrammhir jelenti, valásintden szeptember 17-én érkezik Krisztiániába. Hír szerint a király és a trónörökös is jelen lesz megérkezésénél.

HYMEN.

Lux Emil Temesvárról f. hó 30-án d. u. 4 órakor tartja esküvőjét Bea mter Zelma kisasszonnyal az aradi izr. templomban.

TANÚGY.

Beiratások a főreáliskolába.

— Javító és magánvizsgálatok. —

Az aradi állami főreáliskolánál a pótló, javító és magán vizsgálatok augusztus hó 31-én reggel 8 órakor tartatnak.

A beiratások szeptember három első napján délelőtt 9—12-ig, délután 3—5-ig az igazgatósági irodában történnek. Osak oly növendék vehető fel, ki a kilenczedik évet már

betöltötte s a népiskola négy első osztályának bevégzéséről nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutat elő, vagy megfelelő felvételi vizsgálatot tesz.

A fölvételi vizsgálatok a beiratásokkal egyidejűleg tartatnak meg. Azon tanulók, kik gymnasium, vagy polgári iskolából a reáliskolába szándékoznak átmenni, kötelesek fölvételi vizsgálatot tenni. Ez esetben a vizsgálat kiterjed a két intézet tantervi különbözetre. úgy értvén, hogy nem csupán azokból a tárgyakból vizsgáljuk meg a növendékeket, melyek a reáliskola tantervében megvannak, de más intézetben hiányoznak, hanem kiterjed a vizsgálat a közösen előforduló tárgyakra is, ha a befejezett tananyag tekintetében különbség van. A fölvételi vizsgálat díja 10 frt.

A beiratásnál fizetendő díjak: felvételi díj 8 frt. Könyvtár, értesítő és tintadíj 2 frt 20 kr., énekdíj 1 frt.

Tandij félévénként 12 frt. A tandij lefizetése évenként négy részletben történik u. m. október 15-ig, december 1-ig, márczius 15-ig, május 1-ig.

LAUKÓ ALBERT,
az igazgató helyettesítője.

(—) **Az aradi zene-konzervatorium.** A Schreyer-féle magán zene-konzervatoriumban a beiratások naponként tartatnak 10—12-ig délelőtt és 2—4-ig délután az intézet irodájában Szabadságtér 21. első emeleten. Az oktatás a fuvhangszerekre is kiterjesztetett, nevezesen: Kürtre, szárny kürtre és trombitára. Ezen hangszereket úgy szintén hegedűt (Unger M. és Pianezze J. tanárokon kívül) Krüger Károly az aradi színházi zenekar igazgatója fogja tanítani. Schreyer Harry igazgató.

(—) **Beiratás az állami fa- és fémipari szakiskolába.** Az állami fa- és fémipari szakiskolánál az 1896—97. tanévre szóló beiratások szeptember hó 1, 2 és 3. napjain délelőtt 9-től 12-ig tartatnak meg. Ugyan e napok délutánjain 3-tól 5-ig tartatnak meg a fölvételi és javító vizsgálatok is. Arad, 1896. augusztus 26. Az intézet igazgatósága.

(—) **Beiratások a tudományegyetemen.** A budapesti tudományegyetemen még egy hónapig tart az ezredévi szünidő. A jövő iskolai évre a beiratások szeptember hó 20-án kezdődnek és tizenkét napig tartanak. Az egyetemi központi iroda délelőttönként a szünidő alatt is nyitva van.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Tyószity pere.** Az Ujvidéken megjelenő „Stráza” című lapnak a múlt év júniusában négy egymásután megjelenő számában Tyószity János aradi szerb tanító heves támadásokat intézett Stéfánovics Szilárd temesvári árvaszéki elnök, a görög-keleti eparochialis bizottság alelnöke ellen. Tyószity azzal vádolta Stéfánovicsot „Levelezések” cím alatt megjelent cikkeiben, hogy ő mint, az egyháznak egyik vezető embere, nem csak hogy eltűri, hogy mások az egyház vagyonának kezelése körül nagy visszaéléseket kövessenek el, hanem neki magának a lelkiismeretét is terhelik ilyenfajta visszaélések. Stéfánovics sajtóperert indított a tanító ellen, de a szegedi esküdtszék utóbbi a rágalmozás vádjá alól felmentette s a magánvádoló semmiégi panaszát a kuria szüneti büntető tanácsa tegnap délelőtt Székely Ferencz dr. előadása alapján elvetette.

TÁVIRATOK.

A szabadelpárt értekezlete.

Budapest, augusztus 26. (Saj. tud. táv.) A kezdődő parlamenti kampagne első fecskeje megjelent. A szabadelpárt ma adta ki kommunikéjét, amely szerint szeptember 2-án szerdán este értekezlete lesz

és ezen tárgyalni fogja a bűnvádi eljárásról szóló törvényjavaslatot.

A Reiszig-Bonitz-ügy.

Budapest, aug. 26. (Saj. tud. táv.) A Reiszig-Bonitz-ügy csak most ért véget. A Bonitz nyilatkozatában megjelölt Iró Károly ur, mint saját forrásai, Honti Béla és Gaál Sándor pópok kategoricze kijelentik írásban, nem irt az »Alkotmány«-ba igazat és így becsapta az »Alkotmány«-t. E fölött most Bonitz Ferencz szerkesztő sajnálkozását fejezte ki Reiszig főispán előtt s így az ügy véget ért.

Csak azt volna jó tudni, hogy hasonló utánjárás után a néppárti kirohanások közül hány jutna egy azon sorsra a Reiszig-Bonitz-ügygyel? Nyilván a legtöbb, ha nem mind!

A pannonhalmi ünnepélyek.

Pannonhalma, aug. 26. (Saj. tud. táv.) A nagy ünnepély ma itt méltó fényvel és diszszal ment végbe. A különvonat reggel 9-órakor érkezett meg, óriási közönséget hozva. Wlassics kultuszminisztert zajos ovációkkal fogadták, ki azt hála-lásan köszönte meg.

Istenisztelet után a benczések ünnepét Fehér Ipoly főpát nyitotta meg. Ezután a diszbe öltözött közönség az emlékközhöz vonult, hol a papnövendékek a »Szózat«-ot énekelték el. Majd Wlassics miniszter mondott fekkölt szellemű ünnepi beszédet, mi a hallgatókra mély benyomást gyakorolt. A beszédet óriási éljenzés rekesztette be.

Erre felolvasták az alapkö okmányát, amire a miniszter lelkes beszéd kíséretében átadta az emlékkövet Fehér főapátnak és Boda alisánnak, kik azt lelkesítő fogadalmak között vették át.

Következett Győr megye közönségének diszközgyűlése, majd a bankett, a mely igen lelkes hangulatban folyt le. Wlassics miniszternek a királyra mondott toasztját zajosan éljeleneztek és felállva hallgatták végig.

Pannonhalma aug. 26. (Saj. tud. táv.) A Pannonhalmán létesített millenniumi emlék alapkövetételealkalmával Wlassics Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter nagyszabású ünnepi beszédet tartott, melyet az alábbi, bő kivonatban sürgönyözök meg:

Aldom az elmét, melyben megvilant és ime a magyar országgyűlés bölcsességéből tetté vált a hazafias érzés sugalta tenkelt gondolat, hogy édes anyaföldünknek a történelem jelke által megszentelt helyein állandó emlékművek örökítsék meg a magyar állam ezeréves fenállásának nagyjelentőségű tényét.

Emlékművek, melyek a porban is áldott őseink verejtékes, de dicsőségben gazdag múltjának hirdetői, a mult szent hagyományaihoz hűségesen ragaszkodó jövő nemzedékek zarándokló helyei, a jelenkorból pedig magasztos ünnepi hangulatban hön szeretett királyunkal és királyi családunkkal a hazáért egy érzésben összeforrt lelkesedésünknek nemzedékről nemzedékre szálló tanuságai.

Igen: tanuságai a nemzeti erő s nemzeti akarat amaz imponáló megnyilatkozásának, mely elől tisztelettel vonul félre a politikai pártszenvédély zaja, elnémul a faj, vallás, osztályérdekek, különben is csak, egymás meg nem értésén alapuló küzdelme.

Leosóndesül minden a mi a nemzet életében széthúz és büszkén rendületlen biztonsággal, vésszel, árral daczoló sziklaszalként tör az ég felé minden, a mi a nemzet életében összetart.

Az összetartozandóság, az „itt élned halnod kell“ együttérzésének erről a nemes érzéről leolvashatja mindenki. jó barát vagy ellenség, hogy válassza el bár a magyart a napi küzdelem bármely érdeke, legyen az vallási, politikai vagy társadalmi eszme: azonnal egy szivben, egy lélekben for össze, ha a haza nagy maradandó életérdekeinek zászlaja van kibontva. Mindogy — aranyozza be e zászlót a haza általános örömeinek fénysugara vagy hirdesse a lobogó a hazát fenyegető véss viharának zugását.

Nekünk, az ezredik évforduló nemzedékének a nagy historiai örömmünnepet átértő és átérző lelkesedése, a magyar lelkeknek királyávala dinastiájával való legbensőbb egybeolvadása, melynek páriját világszerte hiába kereszók, mint a nemzeti erőesegység nagy manifestatiója egyike ama korszakias nemzeti tényeknek, ama nagy a távlat által minddig csak növekvő nemzeti kincseknek, amelyekből még a késő nemzedékek is az emlékművek elött szent áhitattal megjelenve új erőt, hatalmas nemzeti öntudatot merithetnek.

Igy olvad össze a munkáosi várban, a Zobor hegyén, a dévényi vár romjain, itt Pannonhalmán, a zimonyi várhegyen, Pusztaszeren, a Czenk hegy ormán felállított emlékművek arkadjaiban, mint világító oszlopokban minden szép, nemes, a lelket felemelő hazafias érzés, mely a multból a jelenbe, és innen a jövőbe átrezeg.

Aufonják, mint imádkozó kezek ez emlékműveket a hazafi legnemesebb, legszentebb, legodaadóbb érzései és mint a kövé vált hmnusok örökké zengik az ország minden táján a Magyarok Istenének hálánkat a mult dicsőségre vezető küzdelmeiért, könyörgésünket a jövő fejlődésért, és áldásunkat a jelenéiért.

Igen: hála a multért, könyörgés a jövőért és áldás a jelenért vannak felírva ez emlékművekre.

Hálánk, hogy annyi balsora és viszontagságteljes megpróbáltatás után él nemzet e hazán . . .

Néhány nap mulva Augusztus 29-én épen 370-dik évfordulója lesz, hogy egyik legnagyobb megpróbáltatás a mohácsi véss zugó vihara legpedeste nemzetünk élőfáját. Sötét sceptioizmus járta át a hazafi bánatos szivét. Izzé a feltámadás a nagy temetőből e marados gondolat borongott őseink gondteli elméjén és fiasarta szivszagatóan a honfi keblét.

Önök ünnepelő közönség a kik ma velem együtt szivünk egész melegét, legjobb érzéseinket hoztuk ez emlékmű talapzata elé és mi mindnyájan szivünk legfenkeltebb lángolását, agyunk legnemesebb gondolatait szeretnők beolvasztani e köbe, hogy e kő sokat, nagyot, nemeset beszéljen a jövő nemzedékeknek . . . jertünk emeljük fel elméinket és sziveinket és értsük át ma és mindenkor értse át minden nemzenéke e hazának essent halmón épülő emlékmű jelentőségét.

Dicsők a történeti tények, melyeket az emlékmű megörökíteni hitva van.

(A miniszter itt Pannonhalma nagyérdékü történeti multját vázolta, igen érdekesen. Aztán így folytatta:

Nemzeti életünk religiójának e sarkétele ragyog és ragyogjon örökre az emlékműről.

De ha a magyar nemzeti élet philosophiájának ez a sarkosillaga le is világít ez emlékműről, a glorióle, mely mint lángoló szövének ragyogva hatja át az emlékművet, a magyar alkotmány legnagyobb kincse, a szent korona tündöklően ragyogó fénye. Vagy majd látva ez emlékműben Asztrik szobrát, aki átnyújtja a II. Silvester által küldött koronát első királyunknak, vajjon nem válik e ez emlékmű a magyar hazafi előtt a magyar szent koronának az ezer éves állami fenállás ünnepe által megszentelt pantheonjává?

Nem e a szent korona egy új, a történelemszelleme által felszentelt egyháza emelkedik e halmokon?

Semmi kétség — a szent koronának egy új zarándokló helye számára tesszük le az alapkövet.

A szent koronának, mely nálunk nemcsak koronázási jelvény, nemcsak a souveránitás alak-

megjelenése — hanem a magyar állam alkotó eleme. Közjogunk hervadhatatlan, a magyar vérrel és szivvel összefort tetele az, hogy a magyar állam nemcsak népből és területből, hanem a koronából is áll. Mig a főhatalom ott, hol a jog a feudalizmus elvein épült fel, tehát a nyugat államaiban, a kir. család magánjogává vált: nálunk a szent korona az államhatalom teljességét a magyar államjog igazi realitását és mégis legmagasztosabb poezitását jeleüti. A magyar állam minden szabad polgára a szent korona tagja. Itt ölelkezik a közjog realitása annak legszépbb költészetével.

Ezért a korona dicsősége hatalma, a nemzet dicsősége és hatalma — hisz ugyanaz. És a nemzet dicsősége és hatalma a koronáé is — hisz ugyanaz.

Nem szolgálkelek feudalis alávetettségen, de szabad nemzet szabad akaratán megbonthatatlan hűségen nyugszika magyarszent korona államjogi hitágazata,

Innen van az a vérünkbe oltott sehol fel nem található, igaz, hű, odaadó, a szabad polgárok önkéntes ragaszkodása a szent korona felkent viselőjéhez és a kir. családhoz, melynek ehhez szabad akaratunkból örök jogot adtunk.

A magyar nép lelkével összefort e közjogi gondolat körnek, e szilárd államjogi meggyőződésnek less ez emlékmű felavatott pantheonja, pedig külsőleg csak a nagy jelenetet, ábrázolja midőn fejedelmünk átveszi a küldött koronát.

Minő isteni áldás e hazára, hogy ezer éves fenállásunk idején éppen a legjobb, a legalkotmányosabb, a magyar nemzet forron szerető a magyar nemzettől forron szeretett nagy királyunk viseli az Asztrik által hozott szent koronát. A szent koronát, melynek ép-sége, ereje és hatalma földtá haza határain belütlés a haza határain kívül senki sem örkődik nagyobb gonddal, mint felkent fejedelmünk. Fényreért, dicsőségért senki sem dolgozott és dolgozik szünet nélkül többet, mint a magyar hazát valóban ujja alkotó koronás királyunk.

Ezért a korona e szent pantheonja, melynek alapkövét tesszük le, nemcsak Asztrik és Szent István szobrát, nemcsak a koronaküldés akkor világtörténeti eseményét jelenti nekünk és a késő nemzedékeknek, hanem van és less ennek örökké egy más jelentősége is.

Majd ha a hű magyar itt ez emlékmű előtt elmereng és lelki szemei előtt elvonul a kép: miként mondta el e monostor egykori apátja a pápaság tróján ülő szerzetes testvérnek, hogy ott tul a hegyeken egy nemrég keletről érkezett nép erkölcsöt és rendet, királyságot és egyházat alapit és szomjuzza a nyugat culturáját . . . és majd lelki szemei előtt látja az örömteli arozot, melylyel a szt. Péter székén ülő aurillaci szt. benedekrendi szerzetes egyszerre egy nemzetet boldogíthat: akkor e vázlatok mellett, a mig csak magyar éle földön, feltűnik egy verőfényes kép, melyet az emberi nagyságok iránt érzett hódolat nemes érzése sugall. Es mit fog ábrázolni e kép?

E kép minden nagy mester esetenél kifejezöbben fogja hirdetni, hogy soha férfiasabb kötelességérzettel, nagyobb bölcsességgel és a magyar nemzet iránt lángolóbb szeretettel nem hordozták szent István koronáját, mint ez emlékmű alkotása, a magyar állam ezer éves fenállásának idején, midőn dicsőségesen uralkodó királyunk boldogítja nemzetét . . .

Ime ezekben látom t. ünneplő közönség az emlékmű igazi benső jelentőségét, eszmoi értékét, nemzeti becsét.

A magyar nemzeti élet religiójának két alapvető hitágazata és hön szeretett fejedelmünk uralkodó erényeinek nagy példája leheli bele lelkét az emlékműbe. Ez teszi ez emlékművet a nemzet élő kincsev . . .

Késő nemzedékek, ha idejöttök e szent helyre, beszéljenek nektek a történelem nyugodt itéletével és szent intelmével kövek többet, ékebben és lelkesítőbben mint emberi szó tud.

Ertsétek át a nemzeti életnek a magyar

állam fenntartását és hatalmas felvirágzását biztosító örökké becses hitágazatait, melyeket e kövekbe vésné gyenge erőmmel igyekeztem.

Es most fellobogó lelkesedésem és forró honszerelmem lángjánál kérlek — Magyarok Istene — állj meg e hazát.

Add, hogy e halmokon épült emlékmű lássa virulni, fejlődni nemzetemet.

Lássa e haza minden polgárát nemzetiség és valláskülönbség nélkül együttesen vállaltva dolgozni a haza, a magyar állam nagy marandó érdekeiért.

Ne lásson a nemzet zöménél visszavonást, torzalkodást, egymás erőinek gyöngítését.

Ne lásson az állami létet biztosító történelmi szent hagyományoktól való elfordulást soha.

Ákár haros zaja, akár a béke munkás tevékenységének hívó szövege rezgi át e halmokon: találta egynek, erősnek, összetartozónak e nemzetet!

Lásson a magyar szent korona egységében összeforró közös eszmények által lelkesített egységes magyar állampolgári társadalmat.

Lásson sokat, akik ide zárandokolva úgy mint a felavatás ez ünnepies pillanatában szent fogadást tegyenek, hogy sokat, még többet, mint eddig dolgozni fogunk e hazáért és hűek maradván őseink hagyományához az ősi erényekkel gazdagítva szívben, érzésben, lélekben, testvéri szeretetben nemesebben — a hazáért áldozni kész tett erőben gyarapodva távozzunk.

Isten hallgassd meg kérelmemet!
Nemzetem köveid az utat — melyet ez emlékmű kijelöl . . .

Pannonhalma, augusztus 26. (Saj. tud. táv.)
Az emlékművet **Wlassics dr. miniszter** a következő szavak kíséretében adta át a **Szt. Benedek-rend és Győr vármegye képviselőinek**:

Ime ezennel a **szt. Benedek-rend és Győr vármegye törvényhatóságának szerető gondjaira bízom az immár felavatott emlékművet.** A haza egyik legbecsesesebb kincsét bízva önökre. Testvéri szeretettel és egyetértéssel feleljenek meg e bizalomnak. En tudom, de az egész nemzet meg van győződve, hogy nem is lesz soha más versengés Önök között, mint a gondoskodás nemes versenye; minél hűbben, méltóbban felelni meg a bizalomnak, a melylyel közös édes anyánk a haza fordul önökhöz.

Adja Isten, hogy hűen megőrizve ez emlékművet — az idők végtelenségig legyen ez boldog Magyarország viruló népének zárandokló helye.

Pannonhalma, aug. 26. (Saj. tud. távirata.)
A diszebeden mondott felkészöntők sorát **Wlassics dr. miniszter** a következő toasztal nyitotta meg:

A ma felavatott emlékműre a nemzeti élet religiójának alapvető hitágazatait írva azt a szent korona nymbusával fontam körül. A szent korona új pantheonjának, új egyházának neveztem el.

Uraim! Méltó, hogy első áldomásunk ma e szent helyen ima legyen. Forró fohász a Mindenhatóhoz: áld meg a királyt a föld minden javával, a nemzet koronás vezérét, ki fejedelmi erényeivel, bölcsességével, jelleme nagyságával és szíve nemességével vitva ki a legnagyobb szeretetet, lelkesedést, odaadást, melyet valaha nép fejedelme iránt érzett.

Egy forró szerető nemzet, a hogyán csak a sabad nép és akkor is, csak a magyar tud szeretni, kér velünk teged magyarok Istene a szeretet igaz keresetlen hangján, áraszd áldásodat királyunk minden lépésére, imádott királynénkra és a kir. család minden sarjára.

A csári pár Bécsben.

Bécs, augusztus 26. (Saj. tud. táv.) A csári pár holnapi fogadtatására az előkészületek teljesen bevannak fejezve. A pályaudvar külseje és perronja virágokkal és lombfüzerekkel van ékesítve, valamint orosz és osztrák zászlók egész sorával. Az udvari váróterem bejáratánál gyönyörű menyezetek díszelnek, a pályaudvartól a Hóburgig pedig a zászlóárbócok szakadatlan sora vezet, zászlók-

kal, lombfüzerekkel, koronákkal s a csári pár nevének arany kezdőbetűivel díszítve.

Az Aspern-hidon Széles alapu obeliszket emeltek, a hegyén hatalmas orosz sassal. A Schwarzenberg-Placz két oldalán két óriási diadalkapu áll, orosz és osztrák sasokkal ékítve.

Az egész vonalon menyezetekkel díszítették és fellobogózták a házakat. Az utcákon rendkívül élénk az élet s igen sok az idegen. A szállodák zsufolásig tömve.

A lapok lendületes cikkeket írnak s a csári párlátogatásában a békeünnepét üdvözlők.

Lichtenstein esküje.

Bécs, aug. 26. (Saját tud. távirata.)
Lichtenstein herceg főudvarmester, aki legutóbb a Szent-István rendet kapta, ma tette le az esküt ő felsége kezébe.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Borászati ügyek.

— Bortörvény, fölkszeratórvény. —

Felette érdekes hír jelent meg a „Borászati Lapok“-ban. A bortörvény végrehajtási rendeletének új átdolgozásáról van szó, sőt már az előmunkálatokkal foglalkoznak is a földmivelési miniszteriumban. Azok az óriási visszaélések, amelyek gunyjárta a különben jó törvénynek, ép úgy napirenden tartják a borhamisításokat, mint annak előtte, arra indították **Darányi Ignác** földmivelési minisztert, hogy a helytelen végrehajtás okai után kutatva, a bajok orvoslásához lásson. **Darányi miniszter** sem szerethetne nagyobb népszerűséget, mint ha erélyes intézkedései folytán az ő nevéhez fűződnek a borhamisítások megszüntetése Magyarországon, másrészt azonban igen kívánatos volna, ha a borhamisítási törvény revíziójával annál a termelőlél is lehetetlenné tennék a borhamisítást, ki ezt rendszeresen teszi, hogy ezáltal borát szaporítsa, színét megváltoztassa és ízét javítsa. A bortörvényre szükség van, de csak akkor, ha az okasan van megcsinálva és annak végrehajtása nem bír azon látszattal, hogy a hazai bor kereskedelmet nehezítse meg az ország közgazdasági és kereskedelmi érdekeinek rovására.

A földmivelési miniszteriumban elkészültek a fölkszeratórvény végrehajtására kiadott rendeletekkel. A terjedelmes és az egész kérdést felölelő munkálat egy kis kötetet fog kitenni és e hó végén vagy szeptember hó legelején jelen meg. Most tárgyalják azok a miniszteriumok, melyek a végrehajtásnál a földmivelésin kívüli, szintén érdekelve vannak. Legközelebb pedig egy nagyobb szaktanácskozomány elé fognak terjesztetni, a mely után **Darányi miniszter** a rendelet csoportot, mert hisz leginkább így nevezhető, kibocsátja.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos országjelentése. —

Budapest, augusztus 26.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengén kínáltak, a vételkezd szintén gyenge volt s az irányzat továbbá lanyha maradt. Elkelt 20000 métermázsa buza 10—15 krajczárral alacsonyabb áron.

Határidőüzlet: Amerikából 1/2 ota alacsonyabb árfolyamokat jelentettek mire nálunk igen lanyhán indult az üzlet zárlat felé azonban a némileg élénkülő vásárlásokra párral szilárdult.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	6.79 — 6.80
Tavaszi buza	6.14 — 6.15
Buza május—júniusra	—
Tavaszi tengeri	8.87 — 8.88
O.szi tengeri	—
Tavaszi zab	—
O.szi zab	5.30 — 5.31
Tavaszi rozs	—
O.szi rozs	5.85 — 5.86
Tavaszi repce	10.80 — 10.70

Ertéktőzsde: Csekély üzlet mellett teljesen változatlan.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	367.50
Magyar hitelrészvény	396
Osztrák államvasut	8.850
Lombard	—
Jelszlog hitelbank	—
Rima-Muráyi	—
Villamosvasut	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

— Augusztus 25. —

Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (sulyban) — krig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon feletti sulyban) — krig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm sulyban) — krig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. (páronként 400 kilogrammon feletti sulyban) — krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm sulyban) — krig. Közép (páronként 220—250 kilogramm sulyban) — krig. Könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. Sertés-létszám: 1896. évi augusztus hó 23-án volt készlet 3774 darab, 1896. évi augusztus hó 24-én felhajtott — darab, 1896. évi augusztus hó 24-én elszállított 818 darab. 1896. évi augusztus hó 25-én maradt készleiben 3461 darab. — A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

S z o z s z i e t

— Augusztus 26. —

Mai jegyzéseink: Készára nagyban nyers szesz 51 forint — krajczár, kocsinyber 51 forint 50 krajczár hordó nélkül, per 100 liter 1/2 beleértve 25 frt fogyasztási adót. Száritott moslék 5 frt 20 kr. métermassánként.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 26. d. u. 5 óra.

Buza bánási uj	6.85 — 7.20
Buza tiszavidéki	6.80 — 7.15
Buza pestvidéki	6.80 — 7.15
Buza fejmegyei	6.85 — 7.26
Buza bánási	6. — 6.10
Roze uj, elsőrendű	5.90 — 6. —
Roze uj, másodrendű	5.90 — 4.25
Arpa takarmány	5. — 5.75
Arpa égetni való	6.20 — 7.50
Arpa sörfőzdei	5.65 — 5.90
Zab	8.80 — 8.90
Tengeri bánási	8.70 — 8.75
Tengeri másnemű	9.90 — 10.50
Káposzta-repce bánási	—
Köles	7.12 — 7.14
Buza márczius—április	6.78 — 6.78
Buza szeptember—október	6.14 — 6.15
Buza május—június	3.84 — 3.86
Roze szeptember—október	3.74 — 3.76
Tengeri május—június	5.61 — 5.63
Tengeri július—augusztus	5.80 — 5.82
Tengeri októberre	10.85 — 10.75
Zab márczius—április	—
Zab szeptember—október	—
Káposzta-repce augusztus—szeptember	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. augusztus 26.

Magyar aranyjárdék 4%	122.50
Magyar koronajárdék 4%	99.25
Magyar arany 4 1/2%	128.50
Magyar ezüst 4 1/2%	101.50
Magyar keleti vasut 1876.	121.75
Magyar földterhermentesítési kötvény	87.50
Magyar italmegváltási kötvény	100. —
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97. —
Magyar nyereségy-sorozatjegy kölcsön	158. —
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	138.50
Osztrák papíráradék	101.75
Osztrák járadék ezüst	101.75
Osztrák járadék arany	128.50
Koronajárdék	101. —
1860-iki államsorozatjegyek	145.50
Osztrák-magyar bankrészvény	960. —
Magyar hitelbank részvény	897. —
Osztrák hitelbank részvény	868.80
Osztrák-magyar államvasut	863.25
20 frankos arany (Napoleon'or)	9.50
Német birodalmi mára	58.65
London	119.70
Páris	47.45

IDEGENEK NÉVSORA.

— Augusztus 26. —

Nemzeti szálloda: Atonyák Ferencz ordvéd, Munkács, Benecz János ordvéd, Uj-Moldassa, Tóth Péter magánzó, Cs.-Palota.

Magyar Korona szálloda: Lébl N. tanár, Bécs.

Vörö Ökör szálloda: Könyöd Lipót lovarda igazgató, Zeelna. Bikárdi István lovarda altiszt, Bécs. Blumenthal Mór lovarda altiszt, Bresslau. Belenov Agoston lovarda tükár, Posen.

KIS LOTTO.

Brünni:

51, 61, 58, 43, 38.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

HIRDETÉSEK

A LEGOLCSÓBB ÁRBAN FELVÁLLALTATNAK

AZ „ARADI KÖZLÖNY“

KIADÓHIVATALÁBAN.

Aradi légszeszvilágítási vállalat.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy a légszesz igénybevételének megkönnyítése végett hajlandók vagyunk légszeszbevezetést kívánatra ingyen létesíteni olyképp, hogy díjtalanul létesítjük a világítási berendezést két csőnyílásra, valamint a berendezést a főzéshez. Ezen előnyökkel szemben az új bérleti kötelezettséget vállal, hogy három egymást követő éven át 36 forint 50 krnyi, azaz naponként átlag legalább 10 krnyi légszeszt fog fogyasztani. A kötelezett fogyasztás tehát ezekhez képest aránylag egészen jelentéktelen.

A világítási készülékeket, lírákat, lámpákat a fél fizeti. Az Aradi légszeszvilágítási vállalat jelenékeny mennyiséget tart raktáron. — A légszeszmérőkért, valamint a főzőkészülékért jelentéktelen havi bér fizetendő. — A légszesz ára a következőleg lett leszállítva:

Világítási célra köbméterenként 16 kr.

Fűtési, főzési és motoros célokra 8¹/₂ kr.

Nagyobb légszeszberendezés esetén az igazgatóság más kedvező megállapodásra is hajlandó lépni a felekkel.

Kéretik a t. közönség kívánatait szóval, vagy írásban a vállalat irodájához intézni. A személyzet a legnagyobb előzékenységgel s szíves készséggel nyújt minden felvilágosítást.

1067

Haszonbéri hirdetmény.

Biró Imre-féle birtok Zsigmondházában — 290 hold a 1100⁰ öl elsőrendű birtok

folyó évi október hó 1-étől

több évre előnyös feltétel mellett haszonbérbe adandó.

Ugyanott az összes gazdasági felszerelések átveendő, a tejgazdaságból a marhaállomány — 20 drb fejős tehén, 1 három éves bika, 2 drb egy éves bika, 8 drb harmadfű üsző, 11 drb esztendő borju

eladó.

1107

Bővebb értesítést **Zsigmondházában** (posta Uj-Arad) a tulajdonosnál.

Üzlet megnyitás!

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **Sebők Gyula** hentes és mészáros üzletét,

Templom-utca 10-ik szám sarok

átvettük s azt,

f. évi augusztus hó 29-től

Szabados Testvérek

cég alatt tovább folytatjuk.

Több éven át szerzett gyakorlatunk és ismereteink segítenek azon főtörekvésünkben, hogy minden nap

friss marha- és sertés-hus,

kitűnő minőségű e szakmához tartozó árucikkek pontos kiszolgálása által tisztelt vevőinket mindenben kielégítjük.

Magunkat a n. é. közönség jóindulatu pártfogásába ajánlva vagyunk

1128

kiváló tisztelettel

Szabados Testvérek.

8563/896. 77

Hirdetmény.

A «Baros» sétányban a gyermekek és az azok felügyeletével megbizottak nemkülönben a gyermekocsik számára a sétánynak ezen célra szolgáló mindkét végén levő térség jelöltetik ki, míg a sétány egyéb helyeinek jelölés az utaknak köröndöknek és a sétatéri kioszk előtti térségnek gyermekek és az ezek felügyeletével megbizott alkalmazottak nem különben a gyermekocsik általi elfoglalása a sétáló közönségre való tekintettel ezennel megtiltatik.

Erről a közönség azon figyelmeztetéssel értesítettik, hogy gyermekeiket és az ezek felügyeletével megbizott alkalmazottaikat a tilalmazott helyektől távol tartsák a gyermekocsiknak ezen helyeken tolatását vesztegetését meg ne engedjék.

Megjegyeztetik, hogy a város háza megettéi sétány azonban korlátlanul használható.

Arad 1896. július 20.

Rendőrkapitányság.